

Õiguskantsleri Kantselei

Teie nr

Meie 20.02.2020 nr 7-5/200174/2000931

Jäätmeveo tingimused Kuressaares

[   ]

Palusite õiguskantsleril hinnata, kas Kuressaare jäätmeveokorraldus vastab põhiõiguste ja vabaduste tagamise põhimõttele ning hea halduse tavale.

Teid häirib Saaremaa valla ja jäätmevedaja vahel sõlmitud hankelepingu punkt 9.6, mille kohaselt vald on kohustatud osutama kontsessioonäärile ehk jäätmevedajale vajaduse korral abi, kui tal tekib jäätmevaldajatega vaidlusi. Samuti küsisite teenuse hinna ja võimalike lisatasude kohta, kui jäätmevaldaja ei ole sõlminud jäätmevedajaga teenuse ja lisatasude suuruse kohta eraldi lepingut.

Jäätmeveo korraldamise kohustus on kohalikul omavalitsusel. Jäätmeveo tingimused on osaliselt ette kirjutatud [jäätmeseadusega](#). Seaduses on ette nähtud nt jäätmeveo sagedus, regulaarsus ja kohustuslikkus, kuid ülejäänud tingimuste kujundusõigus on kohalikul omavalitsusel. Kohalik omavalitsus leiab vedaja, lepib temaga kokku teenuse ja lisatasude hinnas ja teenuse täpses sisus. Kohalik omavalitsus saab kogukonnas kehtivaid jäätmete käitlemise reegleid sätestada ka [jäätmehoolduseeskirjas](#). Seega on peamine vastutus jäätmeveo korralduse eest kohalikul omavalitsusel. See hõlmab ka mistahes jäätmeveo korraldamist puudutavate probleemide lahendamist ning järelevalvet nii jäätmevedaja kui ka jäätmevaldajate tegevuse üle.

Eelnevat arvestades saab pidada [hankelepingu](#) punkti 9.6 sõnastust segadust tekitavaks. Hankelepingu selline sõnastus võib tekitada eksi arvamuse, justkui lahendaks vald vaidlused jäätmevedaja huvidest lähtudes, mitte kehtivaid õigusnorme (sh lepingu ülejäänud tingimusi) arvestades. Abi osutamine ei tähenda küll siiski seda, et vald oleks hankelepinguga võtnud endale kohustuse eelistada vaidlustes elanikega vedajat. Sellist kohustust kohalik omavalitsus endale võtta ega täita ei saa, sest see läheb vastuollu tema kohustusega tagada jäätmeveo toimimine ning selle vastavus õigusnormidele. Niisuguse sisuga kokkulepe oleks õigusvastasuse tõttu tühine.

Mõistlikkuse põhimõttest lähtudes tuleks kõnealust hankelepingu punkti mõista valla ja vedaja vahelise kokkuleppena, mille kohaselt püütakse leida jäätmeveo käigus tekkivatele probleemidele õiguspärane ja kõigi osapoolte huve arvestav lahendus kohaliku omavalitsuse vahendusel. Arvestades kohaliku omavalitsuse erilist vastutust jäätmeveo toimimise eest on mõisteta, et kohalik omavalitsus püüab erimeelsuste tekkides pooli lepitada ja jõuda erimeelsuste algpõhjuseni,

et seejärel nende kõrvaldamisega tegeleda, kui see on kohaliku omavalitsuse võimuses. Järgmiste lepingute sõlmimisel peaks vald selle lepingu punkti sõnastuse siiski üle vaatama.

Soovisite teada, kuidas määratakse teenustasud isikule, kes ei ole sõlminud jäätmeveoks jäätmevedajaga eraldi lepingut. Jäätmeseaduse § 69 lg 1 ei eelda, et jäätmeveoga liitumiseks peaks jäätmevaldaja sõlmima vedajaga lepingu. Seda ei eelda ka Saaremaa valla jäätmehoolduseeskiri. Seaduse ja eeskirjaga loetakse jäätmevaldaja veoga liitunuks ning veo tingimused aga ka muud asjakohased jäätmeid puudutavad käitumiseeskirjad on reguleeritud seaduse ja eeskirjaga. Eeskirja § 28 reguleerib muu hulgas ka teenustasusid ja lisatasusid. Lepingu puudumisel kohalduvad üksnes need tasud (sh lisatasud) ja vastavas suuruses, mis lähtuvad eeskirjast. Küsimuste korral tuleb pöörduda kohaliku omavalitsuse poole.

Loodan, et nendest selgitustest oli Teile abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Olari Koppel
asetäitja-nõunik, õiguskantsleri kantselei direktor
õiguskantsleri volitusel

Teadmiseks: Saaremaa Vallavalitsus (avaldaja isikuandmeteta)